

АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 005.336.:005.52

Провоторов В.О., студент 4 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: У цій статті наведено аналіз потенціалу підприємства. Основна увага зосереджена на методичних підходах до оцінки потенціалу. А також розглянуто питання щодо економічного потенціалу на підприємстві.

Ключові слова: потенціал, підприємство, економічний потенціал, трудовий потенціал, стратегія, суб'єкти господарювання.

Annotation: This article provides an analysis of the potential of the enterprise. The focus is on methodological approaches to capacity assessment. Also, the question of the economic potential of the enterprise is considered.

Keywords: potential, enterprise, economic potential, labor potential, strategy, business entities.

В умовах нестабільності економічного середовища України розвиток підприємств залежить від ефективності формування й використання економічного потенціалу. В цьому аспекті важливим питанням є систематизація, обґрунтування науково-методичних підходів його оцінки й розробка сучасного інструментарію визначення економічного потенціалу. Дослідження джерел дозволяє дійти висновку, що на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення поняття «економічний потенціал» і його оцінки. Різні динаміка та спрямованість змін елементів потенціалу спричиняють певні труднощі в управлінні ним. Ці та інші проблеми можна вирішити за допомогою правильно побудованої оціночної системи економічного потенціалу підприємства [1, с. 50].

Накопичений підприємством економічний потенціал може використовуватися ефективно і з високою віддачею, а може використовуватися погано з низькою віддачею. Іноді фірма з невеликим економічним потенціалом (обмеженими ресурсами) досить ефективно його використовує і має високі фінансово-економічні показники [1, с. 51].

Тобто, поняття "економічний потенціал" стосовно окремого підприємства характеризує не стільки виробничі можливості (виробничу потужність), а інтегральні здібності підприємства максимально задовольняти потреби споживачів і враховувати інтереси держави при оптимальному використанні наявних ресурсів [2, с. 151].

Визначаючи комплексну оцінку сукупного потенціалу підприємства, необхідно також визначити рівень ефективності використання наявного ресурсного потенціалу, з метою розробки подальших управлінських рішень щодо його розвитку [2, с. 151].

Трудовий потенціал характеризується суспільною дієздатністю до праці та визначається категорією «ресурси праці». Він має кількісний і якісний вирази. Кількісний вираз – це, перш за все, чисельність працездатного населення (трудові ресурси) та кількість робочого часу, відпрацьованого працездатним населенням при певному рівні інтенсивності праці. Кількісна оцінка трудового потенціалу включає обґрунтування втрат трудового потенціалу. Демографічні особливості потребують виокремлення показників, що розраховується за статевою ознакою. Оцінки реальної тривалості трудового життя дозволяють розрахувати втрати трудового потенціалу жінок і чоловіків у регіональному розрізі [3, с. 154].

Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства повинні враховувати різноманітні наявні ресурси, основні засоби, запаси. Слід розглянути детальніше, чи враховують авторські методичні підходи кожну із цих складових. Так, наприклад, дослідники Ситник Г. В. та Хмельовська Н. Г. пропонують визначати потенціал на основі розрахунку широкого переліку показників [4]. Показники оцінки потенціалу підприємства представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники оцінки потенціалу підприємства [Узагальнено за 1-4]

Елемент потенціалу	Показники, за якими оцінюється
Потенціал формування власних фінансових ресурсів	рівень достатності власних фінансових ресурсів; рівень рентабельності обороту; обсяг власного капіталу.
Потенціал формування позикових фінансових ресурсів	коефіцієнт якості чистого грошового потоку; коефіцієнт покриття боргу; ефект фінансового левериджу.
Рівень кадрового забезпечення	частка висококваліфікованих менеджерів; частота підвищення кваліфікації; рівень заробітної плати; частка у ротації.
Якість інформаційної системи	кількість джерел інформації; частка корисної інформації; частота оновлення інформаційної бази; швидкість надходження інформації.
Якість системи фінансового аналізу	кількість проаналізованих коефіцієнтів; ступінь застосування систем аналізу на підприємстві; швидкість здійснюваного аналізу.

Таким чином, для прибуткового функціонування окремих господарських суб'єктів господарювання, в процесі формування їх стратегічних переваг, необхідними умовами є вдосконалення методичних принципів формування та ефективного використання економічного потенціалу підприємств; розроблення підходів, які ґрунтуються на стратегічному управлінні витратами та матричній моделі грошових потоків, для виявлення організаційно-економічних передумов підвищення ефективності використання економічного потенціалу; а також застосування інтегрованої оцінки ефективності використання економічного потенціалу підприємств для об'єктивнішої характеристики їх діяльності.

Для вирішення цих завдань потребується формування системи показників, які б враховували особливості конкретного підприємства, цілі

кожного працівника, а також забезпечували узгодження наявних у підприємства можливостей з його завданнями.

Список використаної літератури

1. Мартиновський В.С. Методичні підходи до оцінки економічного потенціалу підприємств / В.С. Мартиновський, Кравець В.Г. // Економіка харчової промисловості. - Том 7, Випуск 3/2015. - с. 50-54.

2. Блонька В.І. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства у ході формування стратегічних переваг / В.І. Блонська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.2. – с. 150-155.

3. Добрянська Н.А. Аналіз методичних підходів до оцінки трудового потенціалу сільських територій / Н.А. Дорьянська, В.В. Попович // Культура народів Причорномор'я. – 2014. – № 274. – с. 153-155.

4. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства / Рибалко А.А. // Електронний ресурс. – Режим доступу: [http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4058/1/Рибалко о%20А.А.%20МЕТОДИЧНІ%20ПІДХОДИ%20ДО%20ОЦІНКИ%20ПОТЕНЦІАЛУ%20ПІДПРИЄМСТВА.pdf](http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4058/1/Рибалко%20А.А.%20МЕТОДИЧНІ%20ПІДХОДИ%20ДО%20ОЦІНКИ%20ПОТЕНЦІАЛУ%20ПІДПРИЄМСТВА.pdf).

5. Теоретико-методичні підходи до оцінки потенціалу модернізації як основи стратегії модернізації підприємства / О.С. Бойко, Л.М. Гейко // ВІСНИК Хмельницького національного університету 2014, № 3, Т. 3 (212). – с. 195-199.

Науковий керівник,
д.е.н., проф.

Строкович Г. В.